ΑΓΓΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ J. G. HIGGINBOTHAM

ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ!

Ο ζεῦγος Βερώ, οἱ ἰδιοκτῆται τοῦ πανδοχείου τῶν «Τοιῶν Ἀστέρων», ἦσαν καλοὶ καὶ περιποιητικοὶ ἄνθρωποι. Τὰ βράδυα, μετὰ τὸ φαγητό, ὅταν ἔφευγε κι' ὁ τελευταῖος πελάτης, καθόμαστε κοντὰ στὸ ἀναμμένο τζάκι κι' ὁ γέρο Βερὼ μᾶς διηγόταν διάφορα ἐπεισόδια τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου τοῦ 1870.

Οἱ Βερὼ εἶχαν ἕνα μονάκριβο γυιό, τὸν Βίκτωρα, ὁ ὁποῖος ἔκανε τὴ στρατιωτικὴ θητεία του στὸν ἀποικιακὸ στρατό, στὴ Μαδαγασκάρη. Ὅπως ἦταν ἐπόμενο, οἱ ἀγαθοὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι μιλοῦσαν συχνὰ γιὰ τὸ ξενιτεμένο παιδί τους. Ἕνα βράδυ, ὁ γέρο Βερώ, ἀφοῦ ἄναψε τὴν πίπα του, εἶπε:

—Ἀ! σὰν θυμοῦμαι πὼς λίγο ἔλειψε νὰ χάσουμε τὸ παιδί μας, τὴν ἐποχὴ τοῦ πολέμου, καὶ πὼς ἡ γυναίκα μου κινδύνεψε νὰ μείνη χήρα...

Κατάλαβα πὼς κάτι εἶχε θυμηθῆ καὶ εἶπα:

—Ἀλήθεια, κυρ-Βερώ, ὡς τώρα δὲν ἔτυχε νὰ μοῦ διηγηθῆς κανένα ἀτομικό σου περιστατικό.

—Ἔ, τότε, νὰ σᾶς διηγηθῶ τὴν ἱστορία αὐτή. Ἤμουν νέος τότε κι' εἶχα παντρευθῆ πριν ἀπὸ πέντε χρόνια. Κατοικούσαμε στὸ Βιμάϊν, ὅπου εἴχαμε ἀρκετὴ κτηματικὴ περιουσία σὲ ἀμπέλια καὶ χωράφια. Ἡ γυναῖκα μου ἦταν ἡ πιὸ ὤμορφη νέα τῆς περιφερείας καὶ τὴν ἀγαποῦσα τρελλά. Ἦταν πρόσχαρη καὶ γελαστὴ καὶ ζούσαμε εὐτυχισμένοι. Μὰ ἡ εὐτυχία μας συμπληρώθηκε ὅταν τὴν πρώτη ἐπέτειο τοῦ γάμου μας μοῦ χάρισε ἕνα χαριτωμένο, παχουλὸ ἀγοράκι. Ἡ Μαρία κ' ἐγὼ τὸ λατρεύαμε, ὅπως φαντάζεστε εὔκολα.

Στὸν τόπο μας περνούσαμε ὡς καλονοικοκυραῖοι, κι' ὅταν μιὰ μέρα ξέσπασε ὁ πόλεμος, οἱ συγγωριανοί μου κι' ἐγὼ σχηματίσαμε ἕνα ἐλεύθερο τάγμα ἀκροβολιστῶν. Οἱ σύντροφοί μου μάλιστα μ' ἔκαναν ἀρχηγό τους. Εἴχαμε πλήρη πεποίθησι στὴ νίκη μας καὶ φανταζόμαστε ὅτι θὰ πηγαίναμε στὸ Βερολῖνο νὰ ἐπιβάλουμε τοὺς ὅρους τῆς εἰρήνης! Ὅταν μάλιστα εἴδαμε ὅτι οἱ Πρῶσσοι προχωροῦσαν στὸ Γαλλικὸ ἔδαφος, νομίζαμε πὼς ἐπρόκειτο γιὰ κάποιο στρατήγημα τῶν δικῶν μας... Φαντάζεστε τὴ ντροπή μου καὶ τὴ λύσσα μου, ὅταν ἀντελήφθην τὴν πραγματικότητα!

Δὲν εἶχα προλάβει κἀν νὰ γυμνάσω τοὺς ἄνδρες μου καὶ νὰ τοὺς διοργανώσω ὅπως ἤθελα, ὅταν οἱ Πρῶσσοι εἰσέβαλαν στὸ χωριό μας καὶ στρατωνίστηκαν ἐκεῖ. Ἐμεῖς, κρυμμένοι μέσα στὰ δάση τῶν περιχώρων, τοὺς παρενοχλούσαμε, ριψοκινδυνεύοντας νὰ τουφεκιστοῦμε ὡς κατάσκοποι, γιατὶ σὰν ἐλεύθεροι ἀκροβολισταὶ ποὺ εἴμαστε, δὲν μᾶς λογάριαζαν ὡς τακτικοὺς στρατῶτες καὶ δὲν πειμέναμε οἴκτο!...

Κατὰ τὶς διάφορες ἀψιμαχίες μας, ἀρκετοὶ ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου εἶχαν σκοτωθῆ καὶ τὸ μικρὸ σῶμα μας λιγόστευε ὁλοένα. Ἐὐτυχῶς οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ εἶχαν ἀποκρύψει ἀρκετὰ τρόφιμα κι' ἔτσι μποροῦσαν κρυφὰ νὰ μᾶς ἀναφοδιάζουν. Ἐπὶ πλέον, εἴχαμε ὡς βοηθό μας τὴν κυρὰ Μπέκ, μιὰ ἀγαθὴ γερόντισσα, ἡ ὁποία μὲ τὴν πρόφασι πὼς μάζευε ξερὰ κλαδιὰ ἀπὸ τὸ δάσος, ἐρχόταν κάθε μέρα καὶ μᾶς ἔφερνε νέα ἀπὸ τοὺς δικούς μας. Οἱ Πρῶσσοι οὔτε κἀν τὴν ὑποπτεύθηκαν...

Ἔτσι μιὰ μέρα, ἡ κυρὰ Μπέκ, ἦρθε καὶ μοῦ εἶπε πὼς ὁ μικρός μου Βίκτωρ ἦταν ἄρρωστος βαρειά, κι' ὅτι τὸ παιδὶ μὲ ζητοῦσε ἀδιάκοπα, ἐπίμονα. Στενοχωρήθηκα πολύ. Μὰ τί μποροῦσα νὰ κάνω; Ἔστειλα ἕνα μήνυμα στὴ γυναίκα μου καὶ τῆς συνιστοῦσα νὰ κάνη θάρρος κ' ὑπομονὴ καὶ νὰ πῆ στὸν μικρὸ Βίκτωρα πὼς μόλις θἀφεύγαν τὰ σκυλιά, οἱ Πρῶσσοι, θὰ πήγαιγα κοντά του καὶ θὰ τοῦ χάριζα ἕνα τύμπανο κι' ἕνα τουφέκι. Ὡστόσο, ὅλη τὴ νύχτα δὲν μπόρεσα νὰ ἡσυχάσω. Ἡ σκέψις τοῦ ἄρρωστου παιδιοῦ μου μὲ βασάνιζε. Ἡ ἀγωνία μου κορυφώθηκε ὅταν τὴν ἑπομένη ἔμαθα ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ παιδιοῦ εἶγε χειροτερέψει πολύ, ὅτι ἔκλαιγε διαρκῶς καὶ μὲ ζητοῦσε. Οὔτε μποροῦσα νὰ πάω νὰ τὸ ἰδῶ, γιατί, ὅπως μοῦ εἶπε ἡ κυρὰ-Μπέκ, φαίνεται πὼς οἱ Πρῶσσοι εἶχαν πληροφορηθῆ τὰ καθέκαστα καὶ βέβαιοι πὼς θὰ ἐπιχειροῦσα νὰ πάω στὸ σπίτι μου, εἶχαν τοποθετήσει δυὸ φουρούς, οἱ ὁποῖοι μέρα καὶ νύχτα γύριζαν γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι μου. Οἱ σατανάδες εἶχαν σκεφθῆ πὼς ἂν ἔπιανταν καὶ τουφέκιζαν τὸν ἀρχηγὸ τῶν ἀκροβολιστῶν, θὰ διαλυόταν τὸ τάγμα μας.

Μιὰ ἑβδομάδα ἀγωνίας πέρασε, ὡσότου μιὰ μέρα ἔμαθα, πὼς μολονότι ὁ πυρετὸς τοῦ παιδιοῦ εἶχε ὑποχωρήσει, μολαταῦτα ἡ κατάστασίς του εἶγε γίνει σοβαρωτάτη. Τὸ παιδὶ ἔσβυνε σιγὰ-σιγὰ μ' ἕναν καϋμό, μ' ἕναν βασανιστικὸ πόθο: Ἤθελε νὰ ἰδῆ τὸν πατέρα του, καὶ μὲ τὴν ἀδυνατισμένη φωνή του, ἐπανελάμβανε θλιβερά:

—Μπαμπᾶ μου!... Πατερούλη μου... Ἔλα νὰ ἰδῆς τὸ παιδάκι σου!

Ὁ γιατρὸς Μπομαὶν εἶχε πῆ στὴ γυναίκα μου, πὼς ἂν δὲν πήγαινα νὰ ἰδῶ τὸ παιδί μου, τὸ ἄμοιρο μωρὸ θὰ πέθαινε.

Σκεφθῆτε, κύριε, τὸν ἀβάσταχτο πόνο τῆς καρδιᾶς μου!... Δὲν μποροῦσα νὰ ὑποφέρω αὐτὴ τὴ σκέψι καὶ στὸ τέλος πῆρα τὴν ἀπόφασί μου!... Κατὰ τὸ σουρούπωμα, εἶπα στοὺς συντρόφους μου πὼς θὰ πήγαινα μόνος μου γιὰ νὰ κάνω κατασκοπεία. Ὠπλίστηκα μ' ἕνα ἐγχειρίδιο καὶ μὲ χίλιες δυὸ προφυλάξεις πῆγα στὸ χωριό μου. Τὸ σπίτι μου βρισκόταν στὴν εἴσοδο τοῦ χωριοῦ, καμμιὰ πενηνταριὰ μέτρα μακρυὰ ἀπὸ τ' ἄλλα σπίτια. Δίστασα νὰ πλησιάσω, γιατί, πράγματι, ὅπως μοῦ εἶχε πῆ ἡ κυρὰ-Μπέκ, δυὸ σκοποὶ φρουροῦσαν τὸ σπίτι σὲ εἴκοσι βημάτων ἀπόστασι ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ἂν κατώφθωνα νὰ σκοτώσω τὸν ἕναν, ἀσφαλῶς ὁ δεύτερος θὰ ἔδινε τὸ σημεῖο τοῦ κινδύνου! Μ' ἀπελπισία κύτταζα τὸ παράθυρο τῆς κρεββατοκάμαρας τοῦ παιδιοῦ μου. Μὲ τὴ φαντασία μου ἔβλεπα τὸν μικρούλη μου ξαπλωμένο ἀδύνατο καὶ χλωμό, στὸ κρεββάτι τοῦ πόνου... Τότε, ξαφνικά, σὰν τρελλός, ἀψηφῶντας κάθε κίνδυνο, ἔτρεξα ὡς τὸ σπίτι μου. Σ' ἕνα δευτερόλεπτο, ὁ φρουρὸς μοῦ ἔφραξε τὴν εἴσοδο.

—Τί θέλετε, κύριε; μὲ ρώτησε ἀπότομα.

—Ἀκοῦστε, εἶπα μὲ τόλμη, εἶμαι ὁ Βερώ, ὁ πατέρας τοῦ μικροῦ ποὺ πεθαίνει ἐκεῖ ἀπάνω, καὶ μὲ ζητεῖ προτοῦ κλείσει τὰ μάτια του! Ἀφῆστε με, κύριε, νὰ φιλήσω τὸ παιδί μου καὶ κατόπιν κάνετε ὅ,τι θέλετε!

Ἐκεῖνος στάθηκε μιὰ στιγμὴ διστακτικός. Κατόπιν μὲ ρώτησε:

—Ποῦ ἔχετε τοποθετήσει τοὺς ἄνδρες σας;

—Εἶμαι μόνος μου, εἶπα, σᾶς ὁρκίζομαι! Ἰδοὺ τὸ ὅπλο μου...πάρτε το... Μόνο, λυπηθῆτε με! Ἀφῆστε με νὰ μπῶ στὸ σπίτι! Σκεφθῆτε, κύριε, εἶνε τὸ μονάκριβο παιδί μου καὶ πεθαίνει.

—Καλά! εἶπε ὁ φρουρός, πηγαίνετε. Ἀλλὰ δὲν γλυτώνετε.

Τὸν εὐχαρίστησα κι' ἀνέβηκα τρέχοντας τὶς σκάλες. Μὲ δάκρυα στὰ μάτια, ἡ γυναῖκα μου ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιά μου. Κατόπιν εἶπε:

—Βίκτωρ! Παιδάκι μου, κύτταξε, μικρούλη μου, ὁ μπαμπᾶς σου ἦρθε νὰ σὲ ἰδῆ!

Ὁ μικρὸς ἄνοιξε διάπλατα τὰ μάτια του, ἀνασηκώθηκε στὸ κρεββάτι του, κι' ἐνῶ τὸν ἀγκάλιαζα καὶ τὸν φιλοῦσα, ἐκεῖνος χαρούμενος γελοῦσε καὶ σὰν τὸ πουλάκι κούρνιασε στὴν ἀγκαλιά μου. Σὲ λίγο ἀποκοιμήθηκε μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χείλη.

Τότε, ἁπαλά, προσεκτικά, τὸ ξάπλωσα στὸ κρεββάτι του κι' ἑτοιμάστηκα νὰ φύγω. Ἐκείνη τὴ στιγμή, μονάχα ἡ γυναῖκα μου μὲ ρώτησε πὼς εἶχα κατορθώσει τὰ περάσω. Τῆς εἶπα πὼς δωροδόκησα τὸν φρουρὸ κοὶ μὲ ψυχραιμία τὴν ἀποχαιρέτησα. Δὲν θὰ τὴν ξαναβλέπα πειά, μὰ τὸ παιδί μου θὰ ζοῦσε καὶ μιὰ μέρα θὰ ἔπαιρνε τὴ θέσι μου...

Μ' εὐγνωμοσύνη φίλησα τὸ χέρι του...

—Ἰδού! με! εἶπα στὸν Πρῶσσο. Μόνο σιγά, μήπως ἀκούσει ἡ γυναῖκα μου καὶ τρομάξει.

—Ἄκουσε, παλληκάρι μου, εἶπε ὁ λοχίας μὲ πνιχτὴ φωνή. Κι' ἐγὼ εἶμαι πατέρας κι' ἔχω ἕνα μονάκριβο γυιό. Πήγαινε στὸ καλό!

Ἀμίλητος τὸν κύτταζα. Δὲν πίστευα στ' αὐτιά μου.

—Πήγαινε λοιπόν! ἐπανέλαβε ὁ φρουρός. Γρήγορα!

—Ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλογήση! εἶπα τότε καὶ τοῦ ἔσφιξα τὸ χέρι. Πές μου τ' ὄνομά σου.

—Στάϊνκοπφ!... Φύγε λοιπόν, βλάκα!

Ἔτρεξα ἀμέσως πίσω στοὺς συντρόφους μου. Ἡ χαρά μου ἦταν ἀφάνταστη, ὅταν τὴν ἑπομένη ἡ κυρὰ-Μπὲκ μοῦ εἶπε πὼς ὁ γυιός μου ἦταν καλύτερα κι' ὁ γιατρὸς ἦταν εὐχαριστημένος. Μιὰ ἄλλη εἴδησις ποὺ μοῦφερνε ἡ γρηοῦλα μ' ἔκανε ἔξω φρενῶν:

—Ὁ Στάϊνκοπφ συνελήφθη, μοῦ εἶπε. Ὁ συνταγματάρχης ἔγινε ἔξω φρενῶν! Θὰ τὸν τουφεκίσουν!

Δὲν στάθηκα οὔτε στιγμὴ νὰ σκεφθῶ περισσότερα. Ἔφυγα σὰν τρελλὸς κ' ἔσπευσα νὰ παρουσιασθῶ στὸν συνταγματάρχη... Προτιμῶ νὰ μὴ φανερώσω τ' ὄνομα αὐτοῦ τοῦ ἀθλίου!

—Ὁ λοχίας Στάϊνκοπφ ἔκανε μιὰ πρᾶξι φιλανθρωπίας! εἶπα. Ἂν πρόκειται νὰ τιμωρηθῆ κανείς, αὐτὸς πρέπει νὰ εἶμαι ἐγώ! Ἐκεῖνος εἶνε ἀθῶος καὶ εἶνε ἄδικο νὰ πληρώση γιὰ μένα!

—Θὰ πληρώσετε κ' οἱ δυό! ἀπάντησε ὁ συνταγματάρχης μὲ σκληρὸ γέλιο. Δὲν εἶσαι μόνο βλάκας, ἀλλὰ καὶ ἀναιδής!...

Μπροστὰ στὸ πρόχειρο στρατοδικεῖο ποὺ συγκροτήθηκε, μάταια προσπάθησα νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν ἐπιείκεια τοῦ δικαστηρίου, ὄχι τόσο γιὰ μένα, ὅσο γιὰ τὸν δυστυχῆ Στάϊνκοπφ. Ἀπὸ

φόβο μήπως δυσαρεστήσουν τὸν συνταγματάρχη, οἱ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ φάνηκαν ἀνένδοτοι.

Στὶς πέντε τὸ ἀπόγευμα, ἐπρόκειτο νὰ τουφεκισθοῦμε!

Πέντε λεπτὰ πρὸ τῆς ὥρας, μᾶς ὡδήγησαν στὴν αὐλὴ τῆς Δημαρχίας. Ὁ Στάϊνκοπφ, ὅταν πῆγα καὶ στάθηκα δίπλα του, κοντὰ στὸν τοῖχο, μοῦ εἶπε σιγά:

—Βλάκα, γιατὶ ἤρθες;

Ἀλλὰ παρ' ὅλα τὰ λόγια του, κατάλαβα ἀπὸ τὸ βλέμμα του πὼς ἐπιδοκίμαζε τὴν πρᾶξι μου. Σιωπηλὰ τοῦ ἔσφιξα τὸ χέρι. Ἀπέναντί μας τὸ ἐκτελεστικὸ ἀπόσπασμα, περίμενε τὴ μοιραία διαταγή. Τῶν περισσοτέρων τὰ μάτια ἦσαν δακρυσμένα.

Ξαφνικὰ μιὰ φωνὴ ἀκούστηκε.

—Ἔρχεται ἡ Α. Ὑψηλότης, ὁ πρίγκηψ Φρειδερῖκος!..

Ὁ συνταγματάρχης χλώμιασε ἀπὸ τὸ κακό του καὶ μουρμούρισε μιὰ βλαστήμια. Ὡστόσο προχώρησε καὶ στάθηκε σὲ προσοχή.

—Τί συμβαίνει λοιπὸν ἐδῶ, συνταγματάρχα; ρώτησε ὁ πρίγκηψ.

—Θὰ τιμωρηθοῦν δυὸ σπιγοῦνοι, ὑψηλότατε!

—Σπιγοῦνοι; εἶπε ὁ πρίγκηψ μ' ἀπορία. Ἀλλὰ ὁ ἕνας εἶνε Πρῶσσος! Πῶς εἶνε λοιπὸν δυνατὸν νὰ εἶνε σπιγοῦνος;

Αὐθόρμητα τότε, ἔτρεξα κοντὰ στὸν πρίγκηπα κι' ἔπεσα μπροστὰ στὰ πόδια του γονατιστός. Διηγήθηκα μὲ εἰλικρίνεια ὅσα συνέβησαν καὶ τέλος εἶπα:

—Εἶνε ἔγκλημα, κατὰ τὴ γνώμη σας, ὑψηλότατε, γιατὶ ἕνας πατέρας εὐσπλαγχνίστηκε ἕναν δυστυχισμένο πατέρα;

Ὁ πρίγκηψ δὲν ἀπάντησε, μόνο φώναξε τὸν Στάϊνκοπφ νὰ πλησιάσῃ, καὶ τὸν ρώτησα ἂν ὅσα τοῦ εἶχα πῆ ἦσαν ἀλήθεια. Ὁ λοχίας ἐπιβεβαίωσε τὰ λεγόμενά μου.

—Σ' ἐρωτῶ τώρα ἂν ἐπιτρέπεται σ' ἕναν Πρῶσσο στρατιώτη ν' ἀφίνη τοὺς ἐχθροὺς νὰ ξεφεύγουν; εἶπε ὁ πρίγκηψ αὐστηρά.

—Ἕνας καλὸς στρατιώτης πρέπει νἄχῃ ἀνθρωπισμό! ἀπάντησε ὁ λοχίας.

—Δίκηο ἔχεις, Στάϊνκοπφ! Ὁ ἄνδρας ποὺ ἀντιμετωπίζει τὸν θάνατο γιὰ νὰ κάνῃ μιὰ πρᾶξι ἀνθρωπισμοῦ, εἶνε ἄξιος ἀνταμοιβῆς. Δὲν φρονεῖτε καὶ σεῖς ἔτσι, συνταγματάρχα;

Λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ πρίγκηψ ἔβγαλε ἀπὸ τὸ στῆθος του τὸν πολεμικὸ σταυρὸ καὶ τὸν κάρφωσε ἀπάνω στὸ στῆθος τοῦ Στάϊνκοπφ.

—Ἔτσι, εἶπε ὁ πρίγκηψ, ὁ γυιός σου θὰ θυμᾶται μιὰ μέρα, πὼς ὁ πατέρας του ὑπῆρξε πραγματικὸς στρατιώτης καὶ πατέρας. Ὅσο γιὰ σένα, πρόσθεσε ὁ πρίγκηψ, κυττάζοντάς με μὲ καλωσύνη, εἶσαι ἐλεύθερος νὰ φύγῃς. Ὑπὸ ἕναν ὅρο ὅμως... Θὰ πᾶς νὰ καταταχθῆς στὸν τακτικὸ στρατό. Δὲν ἀναγνωρίζουμε τοὺς ἐλευθέρους ἀκροβολιστάς. Τὶς περισσότερες φορὲς εἶνε συμμορίες δολοφόνων...

Μὴ μὲ παρεξηγήσετε, κύριε, ἂν σᾶς πῶ, ὅτι ἔσκυψα καὶ φίλησα μὲ σεβασμὸ τὸ χέρι τοῦ εὐγενοῦς πρίγκηπος. Κατόπιν ἔφυγα, καὶ σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεσί μου, κατατάχθηκα στὸν τακτικὸ στρατό.»

ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Η «ΚΛΑΚΑ» ΣΤΑ ΘΕΑΤΡΑ

Ἡ «κλάκα» στὰ θέατρα, δηλαδὴ οἱ μισθωτοὶ ἐγκάθετοι, ποὺ τοποθετοῦνται στὰ διάφορα καθίσματα τῆς αἰθούσης ἀπ' τὸν θεατρῶνη ἢ τὸν συγγραφέα γιὰ νὰ χειροκροτοῦν τὸ ἔργο,—προδιαθέτοντας ἔτσι εὐνοϊκὰ τὸ Κοινό,—καθιερώθηκε πρῶτα-πρῶτα ἀπ' τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας.

Ὕστερα, κι' οἱ ἀρχαῖοι Ρωμαῖοι χρησιμοποίησαν τοὺς «κλακέρ», καὶ τὸ ἔξυπνο αὐτὸ σύστημα διαφημίσεως ἔγινε γνωστὸ καὶ στοὺς ἄλλους λαούς.

Ὡστόσο, οἱ διασημότεροι κριτικοὶ πάντα κατέκριναν τὸ σύστημα αὐτό, γιατὶ—ὅπως γράφει σχετικὰ ὁ Ἰσπανὸς κριτικὸς δὸν Ἔνβαρδς Γκόμεθ ντὲ Μπάκερ—συμβαίνει τὸ ἑξῆς «παρατράγουδο»:

«. . .Οἱ συγγραφεῖς καὶ οἱ ἠθοποιοί, οἱ ὁποῖοι ἔχουν συναίσθησι τῆς τέχνης των, αἰσθάνονται ὅτι ταπεινώνονται ἀπ' τὶς ψεύτικες ἐπευφημίες τῆς κλάκας. Προτιμοῦν νὰ ρουφοῦν τὴ δόξα τους σὲ καθαρώτερο ποτήρι...»

ΑΠΙΣΤΕΥΤΑ, ΜΑ ΑΛΗΘΙΝΑ

ΔΡΟΜΟΙ ΑΠΟ... ΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΠΕΤΡΕΣ

Λάθη ἀφάνταστα καὶ καταπληκτικά. Ἕνας δρόμος τῆς Κιμπερλεΐ ποὺ στρώθηκε μὲ διαμάντια ἀξίας ἑνὸς ἐκατομμυρίου λιρῶν. Πῶς τὰ διαμάντια κατέστρεφαν τὰ λάστιχα τῶν αὐτοκινήτων. Ὅπου ὁ δρόμος ἀνασκάπτεται ἐκ θεμελίων. Ἕνας δρόμος στρωμένος μὲ τοπάζια. Ἕνα χωριὸ τοῦ ὁποίου τὰ σπίτια ἦσαν χτισμένα μὲ χρυσοσκόνη, κτλ.

Ὅλοι μας σ' αὐτὸν τὸν κόσμο κάνουμε λάθη. Ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ θὰ γεννηθοῦμε — γιατὶ κι' ἡ γέννησις μας σὲ κάποιο....λάθος ὀφείλεται— ὡς τὴν ὥρα ποὺ θὰ πεθάνουμε. Αὐτὴ εἶνε ἡ ζωή: Μιὰ σειρὰ ἀπὸ λάθη.

Μερικὰ ὅμως ἀπ' αὐτὰ τὰ λάθη, εἶνε τόσον γελοιοδεῆ, ὥστε καταντοῦν ἀπίστευτα. Φανταστήκατε, παραδείγματος χάριν, ποτὲ ὅτι μπορεῖ νὰ κατασκευασθῆ ἕνας δρόμος—ἀπὸ λάθος, κύριοι—ὁ ὁποῖος νὰ στρωθῆ ὄχι μὲ χώματα καὶ πέτρες, ἀλλὰ μὲ τοπάζια, διαμάντια καὶ ἄλλους πολύτιμους λίθους; Ἐ, λοιπόν, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἔχει συμβῆ, ἐναυειληφμένος, καὶ θὰ σᾶς ἀναφέρουμε ἀμέσως μερικὲς σχετικὲς περιπτώσεις.

Πρὸ ἐτῶν κάποιος ἐργολάβος εἶχε ἀναλάβει ν' ἀσφαλτοστρώσῃ ἕναν ἐξοχικὸ δρόμο, στὸ Κιμπερλεΐ τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς. Ἔπειτα ἀπὸ λίγο καιρό, ἡ ἀσφαλτόστρωσις τελείωσε κι' ὁ δρόμος παραδόθηκε στὴν κυκλοφορία. Μὰ τότε ἄρχισε νὰ συμβαίνῃ κάτι πολὺ περίεργο, ποὺ ἔκανε ὅλους τοὺς σοφέρ ν' ἀποφεύγουν αὐτὸ τὸν δρόμο σὰν τὸν διάβολο! Ὅλα τὰ λάστιχα τῶν αὐτοκινήτων ποὺ περνοῦσαν ἀπ' αὐτὸν καταστρέφονταν κατὰ τὸν πιὸ μυστηριώδη τρόπο. Ἀπὸ τὰ 100 αὐτοκίνητα, ποὺ περνοῦσαν τὴν ἡμέρα ἀπ' αὐτὸν τὸν δρόμο, τὸν 95 ἔσκαζαν τὰ λάστιχά τους. Ἡ αἰτία αὐτῆς τῆς καταστροφῆς δὲν ἄργησε νὰ ἐξακριβωθῆ. Ἦσαν ἕνα πλῆθος διαμάντια, τὰ ὁποῖα ἐξέλειαν στὴν ἐπιφάνεια τοῦ δρόμου!

Πρῶτος ἀνακάλυψε τὸν...διαμαντένιο δρόμο ἕνας ζαῖδς περιηγητής. Καθὼς περπατοῦσε μιὰ μέρα, σκόνταψε σ' ἕνα ἀπὸ τὰ ἐξέχοντα διαμάντια του, ποὺ ἐξέλιξε πολύ, καὶ ξαπλώθηκε στὸ ἔδαφος χαρδὺς - πλατύς.

Αὐτὸ ἦταν. Ἔπειτα ἀπὸ λίγη ὥρα τὸ πρᾶγμα μαθεύτηκε σ' ὅλη τὴν περιοχὴ κι' ὁ «πολύτιμος» κυριολεκτικῶς αὐτὸς δρόμος, σὲ ὅλο του τὸ μῆκος, εἶχε κατακλυσθῆ ἀπὸ χωρικοὺς, οἱ ὁποῖοι τὸν ἀνέσκαψαν ὁλόκληρο, ἀαξεύοντας διαμάντια.

Ἡ ἐξήγησις, ἡ ὁποία δόθηκε ἀπὸ τοὺς ἀριστοῦχους γιὰ τὴν προέλευσι τῶν διαμαντιῶν, ἦταν ἀρκετὰ περίεργη: Τὸν ἄγχιλο, εἶπαν, ποὺ ἀσχολήθηκαν γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ δρόμου ἐκείνου, τὸν εἶχαν πάρει ἀπὸ ἕνα ἀγνωστο ὡς τότε ἀδαμαντωρυχεῖο. Ἡ οὐσία πάντως ἦταν ὅτι ὁ δρόμος αὐτὸς περιεῖχε διαμάντια ἀξίας 1.000.000 λιρῶν!...

* * *

Τὸ τερατῶδες αὐτὸ λάθος δὲν εἶνε τὸ πρῶτο. Ἀρκετὰ τέτοια λάθη ἔχουν συμβῆ καὶ στὴ Ρωσσία. Σὲ μιὰ πόλι, τὸ Σουνεργολόβσκυ, πρὶν ἐπικρατήσουν οἱ Μπολσεβίκοι, στρώθηκε ἕνας δρόμος μὲ....τοπάζια! Καὶ μόνον ἔπειτα ἀπὸ τρία χρόνια ἔγινε γνωστὸ τὸ μυστικὸ τοῦ δρόμου. Φυσικά, οἱ κάτοικοι τὸν ἀνέσκαψαν καὶ τὸν....ἐλεηλάτησαν.

Στὸ Γιοχάνεσμπουργκ τοῦ Τρανσβαὰλ ἐπίσης, ἕνας παραλιακὸς δρόμος, ἕνα ὡραῖο πρωΐ, ἔγινε ἄγαντος, γιὰ τὸ λόγο ὅτι τὸ ξύλινο ἐπιστρωμά του ἦταν ἀπὸ.....ἔβενο!...

Στὰ μεταλλεῖα τοῦ Ρουρ, τὸν περασμένο αἰῶνα, ὅλοι οἱ δρόμοι τῶν χωριῶν, στὰ ὁποῖα κατοικοῦσαν οἱ μεταλλωρύχοι, ἦσαν κατασκευασμένοι ἀπὸ μέταλλο, καὶ ἰδίως ὀρειχάλκο!...

Στὸ Κάτε - Νόμε, πρὶν ἀνακαλυφθοῦν ἡ χρυσοφόρες πηγές, μετάφεραν στὴν πόλι ἀπὸ τὶς ἀκροποταμιὲς ὁλόκληρους τόννους χρυσοφόρου ἄμμου, τὴν ὁποία μεταχειρίστηκαν γιὰ τὸ χτίσιμο τῶν σπιτιῶν.

Ὅταν, ἀργότερα, στὸ μέρος ἀπὸ τὸ ὁποῖο εἶχαν πάρει τὴν ἄμμο, ἀνεκαλύφθη χρυσός, ὅλοι οἱ κάτοικοι γκρέμισαν τὰ σπίτια τους, γιὰ νὰ βροῦν τὸ χρυσάφι, ποὺ περιεῖχε ἡ ἄμμος! Πράγματι, κάθε σπίτι ἦταν χτισμένο μὲ χρυσόσκονη ἀξίας 100 τοὐλάχιστον λιρῶν.

Στὴ Νότιο Ἀμερικὴ ἐπίσης, ἕνας ἄξεστος ἐργολάβος κατασκεύασε ἕνα δρόμο μὲ χαλίκια, τὰ ὁποῖα εἶχε ἀποστάσει μὲ δυναμίτη ἀπὸ ἕνα ὑπέροχο μνημεῖο παλαιολιθικῆς ἐποχῆς. Ὅταν ἡ ἱεροσύλα ἔγινε γνωστή, ἀνέσκαψαν τὸν δρόμο καὶ μετέφεραν τὰ χαλίκια κοντὰ στὸ καταστραμμένο μνημεῖο.

ΓΝΩΜΙΚΑ

Ἂν δὲν εἴχαμε ἐλαττώματα, ποτὲ δὲν θὰ φροντίζαμε ν' ἀνακαλύψουμε ἐλαττώματα στοὺς ἄλλους.

* * *

Ὅποιος δὲν βρίσκει τὴν ἀνάπαυσι στὴ συνείδησί του, ἄδικα κοπιάζει, ζητῶντάς την ἀλλοῦ.

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙΑ

ΦΩΤΙΑ - ΔΡΟΣΙΑ

Τὰ δάκρυά μου τρέχουνε βρυχὴ
καὶ μέσα βράζ' ἡ δόλια μου ψυχή.
Ἂν ἔβρεχε ὁ Θεὸς μὲ τέτοιο δάκρυ,
θὰ ἔκαιγε τὴ γῆ ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη.
Κι' ὅμως, ἐνῶ τὰ δάκρυά μου τρέχουν,
ἐπάνω στὰ χρυσᾶ της τὰ μαλλιά,
ὡσάν δροσιὰ τῆς ἀνοιξῆς τὴν βρέχουν,
κ' αὐτὴ ἀνθίζει σὰν τριανταφυλλιά.

Γ. ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ